

Slide Kit คู่มือการสอนชุดที่ 3

**คู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายใน
ที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้
สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ
และ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
(ป.ป.ช.)**

ปรับปรุง ครั้งที่ 1

แบบทดสอบ เพื่อการศึกษา ผู้แทนยา

โดย นาย มนุ สว่างแจ้ง, กรรมการ คณะกรรมการเกณฑ์จริยธรรม, TPMA

1

2

สำนักงาน ป.ป.ช.

ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด กรณี สิ้นบนข้ามชาติ โรงไฟฟ้าขนอม จ.นครศรีธรรมราช

- สัญญาก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนอม (ผู้รับจ้าง: บริษัทญี่ปุ่นและอิน-ไทยฯ)
- ขออนุญาตก่อสร้างท่าเทียบเรือชั่วคราว (รองรับเรือขนาดใหญ่ไม่เกิน 500 ตันกรอส)
- เริ่มขนส่งชิ้นส่วนเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจากต่างประเทศ

พ.ศ.2556-2557

ม.ค.-ก.พ.
2558

- การขนส่งชิ้นส่วนเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทางเรือหยุดชะงัก
- ผอ.สนง.เจ้าท่านครศรีฯ ไม่อนุญาตการนำเรือเข้าเทียบท่า (เรือมีขนาดเกินกว่าที่ได้รับอนุญาต)
- เจ้าหน้าที่รัฐ 4 ราย เรียกสินบน 20 ล้านบาท จาก บ.ญี่ปุ่น

วัตถุประสงค์ในการให้สินบน
ได้แก่ “เพื่อจูงใจ
ให้กระทำการ ไม่กระทำการ
หรือประวิงการกระทำ
อันมิชอบด้วยหน้าที่”

Agenda

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 176 (123/5 เดิม)
2. แนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ (ป.ป.ช.)

Agenda

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 176 (123/5 เดิม พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม 2558)

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

มาตรา ๑๗๖ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา นี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะทำหน้าที่และอำนาจในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

1.มาตรา 176 (123/5) วรรคแรก

**“ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่
เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การ
ระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการ
กระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่
เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”**

ข้อใดถูก

1. เป็นกรณีเอาผิดกับผู้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ “สินบน” กล่าวคือ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
2. มีเจตนาที่จะให้ และรู้ว่าผู้ใดตนจะให้สินบนนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
3. เป็นการให้สินบนแก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
4. ถูกทุกข้อ

7

1.มาตรา 176 (123/5) วรรคแรก

**“ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่
เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การ
ระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการ
กระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่
เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”**

2. “สินบน” กล่าวคือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ในที่นี้
 - ▶ ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เงิน บ้าน รถ
 - ▶ ประโยชน์อื่นใด เช่น การสร้างบ้านหรือตกแต่งบ้านโดยไม่คิดราคาหรือคิดราคาต่ำผิดปกติ การให้อยู่บ้านเช่าฟรี การปลดหนี้ให้ การพาไปท่องเที่ยว

8

2.มาตรา 176 (123/5) วรรคสอง

“ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล และกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น

นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่ง เท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ”

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง

1. ลูกจ้าง
2. ตัวแทน บริษัทในเครือ
3. บุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคล ไม่ว่าจะมียอำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม
4. ญาติทุกข้อ

9

2.มาตรา 176 (123/5) วรรคสอง

“ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล และกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น

นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่ง เท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ”

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสองให้หมายความถึงลูกจ้างตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคล ไม่ว่าจะมียอำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม”

10

3. องค์ประกอบความผิด ม 176(123/5)

1. ผู้ให้สินบนเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล โดยมาตรา 176(123/5)วรรคสาม เช่น คนขับรถซึ่งเป็นลูกจ้างของนิติบุคคล ไปให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศเพื่อให้นิติบุคคลได้รับประโยชน์ในเรื่องของการรับสัมปทาน แม้คนขับรถจะไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องการทำสัญญาหรือธุรกิจของนิติบุคคลก็ตาม แต่ก็ได้ให้สินบนเพื่อประโยชน์แก่นิติบุคคล นิติบุคคลก็ย่อมต้องรับผิดทางอาญาด้วย
2. ผู้ให้สินบนจะต้องกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคล ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของตนเอง
3. นิติบุคคลไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด
4. ถูกทุกข้อ

11

4. โทษ เมื่อนิติบุคคลการกระทำความผิด

มาตรา 176(123/5) วรรคสอง ได้กำหนดโทษสำหรับนิติบุคคลซึ่งมิได้กำหนดค่าปรับตายตัว โดยมีระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้แทนตามกฎหมายของนิติบุคคล เช่น กรรมการ หุ่นส่วนผู้จัดการ ต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลด้วยหรือไม่ ?

1.มาตรา 176(123/5) ไม่ได้บัญญัติให้บุคคลดังกล่าวต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลด้วยทุกกรณี

2 หากกรรมการมิได้รับรู้หรือเกี่ยวข้องกับการอนุมัติดังกล่าว แต่พนักงานได้จ่ายเงินในการรับรองเจ้าหน้าที่ไปโดยพลการเพื่อให้บริษัทได้รับประโยชน์ ดังนี้ กรรมการย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ

3 ถูกข้อ1 และ ข้อ2

4. ต้องรับผิดชอบถึงแม้ว่าบริษัทได้มีการจัดทำคู่มือควบคุมมาตรการภายในอย่างดีและมีการอบรมพนักงานแล้ว

12

4. โทษ เมื่อนิติบุคคลการกระทำความผิด

มาตรา 176(123/5) วรรคสอง ได้กำหนดโทษสำหรับนิติบุคคลซึ่งมิได้กำหนดค่าปรับตายตัว โดยมีระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้แทนตามกฎหมายของนิติบุคคล เช่น กรรมการผู้จัดการ
ผู้มีอำนาจในการจัดการ ต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลด้วยหรือไม่?

มาตรา 123/5 ไม่ได้บัญญัติให้บุคคลดังกล่าวต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลด้วยทุกกรณี ดังนั้น การวินิจฉัยความผิดจึงต้องพิจารณาเป็นกรณีไป โดยหากบุคคลดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการให้สินบน บุคคลนั้นย่อมมีความผิดตาม มาตรา 123/5 วรรคหนึ่ง เช่น กรรมการผู้จัดการของบริษัทลงชื่ออนุมัติให้พนักงานจ่ายเงินเลี้ยงรับรองเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีเจตนาเพื่อให้เจ้าหน้าที่กระทำการโดยมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัท กรรมการผู้จัดการย่อมมีความผิดด้วย แต่หากกรรมการผู้จัดการมิได้รับรู้หรือเกี่ยวข้องกับการอนุมัติดังกล่าว แต่พนักงานได้จ่ายเงินในการรับรองเจ้าหน้าที่ไปโดยพลการเพื่อให้บริษัทได้รับประโยชน์ ดังนี้ กรรมการผู้จัดการย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ

13

5 กรณีศึกษา **นิติบุคคลเป็นผู้ให้สินบน** (โดยผู้แทนตามกฎหมายเป็นผู้ให้หรือมีส่วนรู้เห็น) คณะกรรมการของบริษัทไทยแห่งหนึ่งได้มีมติเห็นชอบให้บริษัทจ่ายสินบนแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ เพื่อให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ในการออกใบอนุญาตในการสร้างโรงงานผลิตยาแห่งใหม่ ทั้งที่ความจริงบริษัทไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะได้รับใบอนุญาตดังกล่าว

1. กรรมการบริษัทยอมมีความผิดตามมาตรา 176(123/5) วรรคแรก
2. บริษัทมีความผิดตามมาตรา 176(123/5)วรรคสอง
3. ถูก ข้อ 1 และ ข้อ 2
4. ผิด ข้อ 1 และ ข้อ 2

14

5 กรณีศึกษา นิติบุคคลเป็นผู้ให้สินบน (โดยผู้แทนตามกฎหมายเป็นผู้ให้หรือมีส่วนรู้เห็น) คณะกรรมการของบริษัทไทยแห่งหนึ่งได้มีมติเห็นชอบให้บริษัทจ่ายสินบนแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ เพื่อให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ในการออกใบอนุญาตในการสร้างโรงงานผลิตยาแห่งใหม่ ทั้งที่ความจริงบริษัทไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะได้รับใบอนุญาตดังกล่าว

นิติบุคคลเป็นผู้ให้สินบน (โดยผู้แทนตามกฎหมายเป็นผู้ให้หรือมีส่วนรู้เห็น)

คณะกรรมการของบริษัทไทยแห่งหนึ่งได้มีมติเห็นชอบให้บริษัทจ่ายสินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศไทยเพื่อให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ในการออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทซึ่งไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะได้รับใบอนุญาตดังกล่าว ดังนั้นกรรมการบริษัทย่อมมีความผิดตามมาตรา 123/5 วรรคแรก ส่วนบริษัทมีความผิดตามมาตรา 123/5 วรรคสอง

15

ความผิดเกี่ยวกับ“สินบน”เจ้าพนักงาน

บุคคลทั่วไป

คนกลาง

เจ้าพนักงานทั่วไป

เจ้าพนักงานมีความผิดฐานรับสินบน (ม.149)

นิติบุคคล

ผู้เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล

เจ้าพนักงานทั่วไป

เจ้าพนักงานมีความผิดฐานรับสินบน (ม.149)

6.กรณีศึกษา : ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล เช่น พนักงาน เป็นผู้ให้สินบน โดยนิติบุคคลไม่มีมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันการให้สินบน

นาย ก. เป็นพนักงานของบริษัทต่างชาติที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย นาย ก. ได้ให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศไทยเพื่อให้เจ้าหน้าที่กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ในการ Lock spec. ในการเลือกประโยชน์ในการจัดซื้อจัดจ้าง

บริษัทมีความผิด ดังนี้

1. นาย ก. ย่อมมีความผิดตามมาตรา 176(123/5)วรรคแรก
2. บริษัทอาจมีความผิดตามมาตรา 176(123/5) วรรคสอง หากบริษัทไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการให้สินบน เช่น ผู้บริหารไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการต่อต้านการให้สินบน ไม่มีการตรวจสอบดูแลการดำเนินการของพนักงานที่ไปติดต่อเจ้าหน้าที่รัฐ
3. กรรมการของบริษัทนั้น หากมีส่วนในการสั่งการหรือรู้เห็นกับการให้สินบนดังกล่าวย่อมมีความผิดด้วยตามมาตรา 176(123/5)วรรคแรก
4. ถูกทุกข้อ

17

7.กรณีศึกษา : ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล เช่น พนักงาน เป็นผู้ให้สินบน โดยนิติบุคคลมีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมในการป้องกันการให้สินบน

นาย ค. เป็นผู้แทนยาของบริษัทผลิตยาในประเทศแห่งหนึ่ง นาย ค. ต้องการเพิ่มยอดขายของตนจึงได้ให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ (สัญญาว่าจะจ่ายเงินสวัสดิการเป็นเงินสด) เพื่อให้เจ้าหน้าที่กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ในการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ของบริษัทมากเป็น 2 เท่าตอนปลายปี

บริษัทมีมาตรการในการป้องกันการให้สินบนที่ชัดเจนและเหมาะสม เช่น มีนโยบายชัดเจนว่าพนักงานต้องไม่ให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ มีการตรวจสอบบัญชีอย่างละเอียด

ข้อใดถูกต้อง

1. นาย ค. ย่อมมีความผิดตามมาตรา 176(123/5)วรรคแรก
2. บริษัทอาจไม่มีความผิดตามมาตรา
3. กรรมการของบริษัทนั้น หากไม่มีส่วนในการสั่งการหรือรู้เห็นกับการให้สินบนดังกล่าวย่อมไม่มีความผิดตามมาตรา
4. ถูกทุกข้อ

18

เงินบริจาค

คือ...เงินที่ให้โดย**ไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ**

เงินบริจาคที่ให้เพื่อตอบแทน การกระทำการใด ๆ

คือ...เงื่อนไขต่างตอบแทน **ไม่ถือเป็นเงินบริจาค**
แต่เป็นเงินสินบนเข้าข่าย**ผิดกฎหมายอาญาและ**
กฎหมาย ป.ป.ช. ทั้งผู้ให้และผู้รับ

19

Agenda

2. แนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการ
ป้องกันการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และ เจ้าหน้าที่ของ
องค์การระหว่างประเทศ (ป.ป.ช.)

20

“ การกำหนดมาตรการอย่างไร
จึงจะเหมาะสมขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย
เช่น ลักษณะการประกอบธุรกิจ
ความเสี่ยงในการให้สินบน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
รวมทั้งการบังคับใช้ได้จริง ฯลฯ ”

คู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการ ควบคุมภายในที่เหมาะสม

สำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ
และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

21

มติใหม่ภาคเอกชน ในฐานะกลไกป้องกันการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ

8 หลักการ ควบคุมนิติบุคคล ตัดสินบนจนท.รัฐ

รสน
จ.กรรพ

1. ผู้นำองค์กรแสดงเจตจำนงด้านการให้สินบนทุกรูปแบบ
2. ประเมินความเสี่ยงการให้สินบน
3. กรณีเสี่ยงสูงที่จะให้สินบนต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน
4. นำมาตรการป้องกันให้สินบนปรับใช้กับผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจ
5. นิติบุคคลต้องมีระบบบัญชีที่ดี
6. บริหารทรัพยากรบุคคลสอดคล้องมาตรการป้องกันให้สินบน
7. มีมาตรการสนับสนุนให้รายงานการทำผิด-มีเหตุน่าสงสัย
8. ทบทวนตรวจสอบ ประเมินผล มาตรการป้องกันเป็นระยะๆ ²²

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ช.

8.หลักการที่ 1: การป้องกันการให้สินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจากผู้บริหารระดับสูง

แนวปฏิบัติที่ผู้จัดการใหญ่หรือเจ้าของบริษัทไม่ควรทำ ข้อใด

1. การสื่อสารที่แสดงออกถึงเจตนารมณ์ “การไม่ยอมรับอย่างสิ้นเชิง” (Zero tolerance) ต่อการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ โดยผู้บริหารระดับสูงควรแสดงออกถึงการต่อต้านการให้สินบนในทุกรูปแบบ ทุกเวลา โดยตรงหรือโดยอ้อม
2. ไม่สนใจในการสนับสนุนให้บริษัทฯ ของตนมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการให้สินบน คิดว่าไม่มีประโยชน์ เพราะอย่างไรก็กลับมาเหมือนเดิม คือกลัว รพ รัฐไม่ยอมซื้อยาบริษัทตนเอง
3. พฤติกรรมและการกระทำที่เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารที่สะท้อนการต่อต้านการให้สินบน
4. ถ้อยแถลงหรือแถลงการณ์ที่มีเนื้อความบ่งบอกถึงเจตนารมณ์ นโยบาย และมาตรการในการต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐที่บริษัทฯ นำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ

23

9.หลักการที่ 2: การประเมินความเสี่ยงในการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ

เรื่องที่ทำหายที่สุดกับบริษัทฯ ในยุคนี้ ข้อใด

1. การเตรียมแผนงาน ในขั้นแรกของการจัดทำมาตรการควบคุมภายใน เพื่อป้องกันการให้สินบน เช่น การกำหนดแหล่งข้อมูล การออกแบบตารางที่ใช้เก็บข้อมูล หรือการกำหนดวิธีการประเมินความเสี่ยงที่อาจอยู่ในรูปแบบสูง ปานกลาง ต่ำ หรือการให้คะแนนเป็นตัวเลข เป็นต้น
2. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ รายงานจากฝ่ายตรวจสอบภายใน บัญชีค่าใช้จ่ายต่างๆ รายงานการแจ้งเบาะแสภายในองค์กร
3. ความเสี่ยงของการให้สินบน (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำที่เป็นความเสี่ยงในการให้สินบน เช่น การถูก รพ รัฐเรียกให้จ่ายค่าสวัสดิการ หรือ ให้สัญญาว่าจะซื้อยาบริษัทจำนวนเท่าไร และต้องบริจาคเงินให้ รพ ทุก 3 เดือน หรืออำนวยความสะดวกในการเร่งจดทะเบียนยา หรือ การให้ของขวัญและการรับรอง ผู้แทนยาบริษัท อาจให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐทางอ้อม
4. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง (Risk factor) หมายถึง สถานการณ์ สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในบริษัทที่นำไปสู่ความเสี่ยงของการให้สินบน เช่น การเข้าร่วมเสนอราคาในโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การขยายกิจการในพื้นที่ต่างๆ การนำเข้า-ส่งออกสินค้า นโยบายขององค์กรที่กำหนดให้ผู้แทนยาต้องทำยอดขายได้ตามเป้าหมาย เป็นต้น

24

ใกล้เทศกาลปีใหม่แล้ว

จะรับของขวัญอย่างไรไม่ให้เป็นความผิด

รูปแบบของสินบน/สินน้ำใจที่อาจมีผลต่อการใช้อำนาจรัฐ

การให้รางวัลตอบแทน (Tip)

ส่วนลด/ตอบแทนจากการใช้งบประมาณของรัฐ

การให้ของขวัญ ของรางวัล ของกำนัล

การเรียกรับผลประโยชน์จากการอนุมัติ อนุญาต

การเรียกรับ จัดกิจกรรมรับบริจาค

การรับประโยชน์จากคู่สัญญา/รับสัมปทานจากรัฐ

แนวทางการรับของขวัญ

หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ และอาจจำเป็นต้องรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ในช่วงเทศกาล ที่จะมาถึง อาจต้องคำนวณราคาของขวัญที่ได้รับเสียก่อน หากราคา ไม่เกิน 3,000 บาท ท่านสามารถรับไว้ได้ แต่หากราคาเกิน 3,000 บาท แต่มีเหตุผล ความจำเป็นต้องรับไว้ เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดี ให้รายงาน ให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว และใช้แบบรายงานการรับของขวัญ หรือประโยชน์ อื่นใดที่มีมูลค่าเกิน 3,000 บาทขึ้นไป

25

10.หลักการที่ 3: มาตรการเกี่ยวกับกรณีที่มีความเสี่ยงสูงในการให้สินบน ต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน

แนวปฏิบัติที่บริษัทจะต้องกำหนดให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้จัดการฝ่ายขายและ ฝ่ายการตลาดปฏิบัติตามได้ง่ายขึ้นคือข้อใด

1. บริษัทควรทำ แนวปฏิบัติ ให้ผู้แทนฯ หรือ ผู้จัดการฝ่ายขาย เรื่อง ค่าใช้จ่ายต่างๆ และมีรายละเอียดอะไรบ้าง หรือ ยกตัวอย่างกรณีที่ บริษัทอนุญาตให้ใช้จ่ายได้ เช่น เพื่อการเลี้ยงรับรองเป็นจำนวนครั้ง ต่อเดือนหรือจำนวนต่อหัว และต้องไม่ฟุ่มเฟือย เป็นต้น
2. หากบริษัทต้องการห้ามไม่ให้เกิดการใช้ค่าใช้จ่ายเหล่านั้น บริษัทควร ระบุเป็นข้อห้ามให้ชัดเจน เช่น บริษัทไม่มีนโยบายสนับสนุนให้ ผู้จัดการทะเลียนยาจ่ายค่าอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่รัฐ เด็ดขาด เป็นต้น
3. บริษัทควรมีขั้นตอนการรายงาน การอนุมัติ และการควบคุมตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามนโยบายของบริษัทและ ไม่ได้เป็นไปเพื่อการให้สินบน เช่นระดับผู้จัดการบริษัทจะต้องขอ อนุมัติก่อนเลี้ยงรับรองแพทย์เป็นเงินจำนวนมาก เป็นต้น
4. ถูกทุกข้อ

26

**10.หลักการที่ 3: มาตรการเกี่ยวกับกรณีที่มีความเสี่ยงสูงในการให้สินบน
ต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน**

3

“คำอำนวยความสะดวก ของขวัญ คำรับรอง
การบริจาค ฯลฯ อาจมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็น
การให้สินบน นิติบุคคลจึงต้องกำหนดรายละเอียด
รวมถึงขั้นตอนการอนุมัติและตรวจสอบ
เกี่ยวกับกรณีเหล่านี้อย่างชัดเจน”

27

**11.หลักการที่ 4: มาตรการต้องปรับใช้ในการดำเนินการของผู้ที่มี
ความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับนิติบุคคล**

**ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจ(Distributor) หรือ (Supplier) กับ
บริษัทควรจะต้องมี ode of Conduct เหมือนกันกับบริษัทคือ**

1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน หรือนิติบุคคลใดที่
นิติบุคคลมีอำนาจควบคุมในลักษณะเดียวกัน
2. กิจการร่วมค้า (Joint Venture) กิจการร่วมค้าเป็นการร่วมดำเนิน
ธุรกิจของผู้ร่วมกิจการสองฝ่ายขึ้นไป โดยอาจมีการจดทะเบียน
เป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากผู้ร่วมกิจการ
3. ตัวแทน ที่ปรึกษา ตัวกลางอื่นๆ ตัวแทน ที่ปรึกษา หรือตัวกลางอื่นๆ
อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งช่วยเหลือนิติบุคคลในการ
ดำเนินธุรกิจ เช่น การขาย การให้คำปรึกษาทางธุรกิจ ด้าน
กฎหมายหรือบัญชี การดำเนินการขอใบอนุญาต เป็นต้น
4. ถูกทุกข้อ

28

11.หลักการที่ 4: มาตรการต้องปรับใช้ในการดำเนินการของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจกับนิติบุคคล

ในการเลือกผู้ที่จะประกอบธุรกิจ
นิติบุคคลควรตรวจสอบ
สถานะของอีกฝ่ายในด้านต่างๆ

29

12.หลักการที่ 5: นิติบุคคลต้องมีระบบบัญชีที่ดี

นิติบุคคลต้องมีระบบบัญชีที่ดี ไม่มี
บันทึกการรายการนอกบัญชีและมีการบันทึกข้อมูล
อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีการตรวจสอบอย่างเป็น
อิสระเพื่อป้องกันการปกปิดการให้สินบน

แนวปฏิบัติบริษัทที่ไม่ดี ซึ่งเสี่ยงกับสรรพากร เป็นข้อใด

1. รายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตลอดจนการทำธุรกรรมต่างๆของบริษัท ต้องมีการบันทึกอย่างถูกต้องและแม่นยำในบัญชีและบันทึกต่างๆของนิติบุคคล
2. นิติบุคคลควรมีบันทึกการรายการนอกบัญชี (off-the-book record) เช่น เงินส่วสดีการ ที่ให้ผู้แทนยาเบิกเป็นเงินสด นำไปจ่ายให้ รพ แต่ บันทึกบัญชีเป็นค่าการสนับสนุนแพทย์ไปประชุมวิชาการ
3. บัญชีและบันทึกต่างๆของนิติบุคคลต้องสามารถตรวจสอบได้ ไม่ว่าจะ ถูกจัดเก็บในรูปแบบใดๆ
4. ธุรกรรมต่างๆควรมีการบันทึกอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์

30

13.หลักการที่ 6: นิติบุคคลต้องมี**แนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคล**ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการให้สินบน

บริษัทควรให้ผู้จัดการฝ่ายบุคคล และ ผู้จัดการทุกฝ่าย ปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมที่สุด คือ

1. การสร้างความตระหนักให้ปฏิบัติตามแนวทางของมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการให้สินบน โดยอาจใช้วิธีการเชิดชูเกียรติ หรือการประเมินผลการปฏิบัติงาน
2. การจ้างบุคคลเข้าทำงาน บริษัทควรศึกษาประวัติของบุคคลนั้น และ มีวิธีการคัดเลือกบุคคลที่พร้อมจะยึดมั่นในเจตนารมณ์ต่อต้านการให้สินบน
3. บริษัทควรมีกระบวนการที่เหมาะสมในการลงโทษ หรือดำเนินการอื่นๆ ที่สมควรเมื่อมีการละเมิดนโยบายหรือกฎเกณฑ์ว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบน
4. บริษัทควรมีกระบวนการคุ้มครองลูกจ้างที่ปฏิเสธการให้สินบน หรือ รายงานการกระทำความผิดหรือเหตุน่าสงสัย เพื่อมิให้บุคคลเหล่านี้ต้องถูกลงโทษ

31

13.หลักการที่ 6: นิติบุคคลต้องมี**แนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคล**ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการให้สินบน

นิติบุคคลต้องสร้างความตระหนักรู้ และส่งเสริมให้บุคลากรให้ความร่วมมือในการต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอนควรสะท้อนถึงเจตนารมณ์ในการต่อต้านการให้สินบน นับตั้งแต่การจ้างงาน การเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรม การจ่ายค่าตอบแทน เป็นต้น

32

14.หลักการที่ 7: นิติบุคคลต้องมีมาตรการในการสนับสนุนให้มีการรายงานการกระทำผิดหรือกรณีมีเหตุน่าสงสัย

แนวปฏิบัติการรับเรื่องร้องเรียน ข้อใดควรจะต้องรับจัดตั้งก่อน

1. บริษัทต้องกำหนดช่องทางในการรายงานได้หลายวิธี ซึ่งต้องมีกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนที่เข้าถึงง่าย มีความชัดเจน ปกปิดสถานะของผู้ร้องเรียนหากไม่ประสงค์เปิดเผยตนเอง เช่นทางโทรศัพท์ หรือ ทางอีเมล เป็นต้น
2. บริษัทกำหนดผู้รับผิดชอบที่จะเป็นผู้ดำเนินการรับเรื่องร้องเรียน เช่น ผู้จัดการฝ่ายบุคคล หรือ ผู้จัดการฝ่ายกฎหมาย
3. เมื่อมีการแจ้งเบาะแสหรือให้ข้อมูลดังกล่าวแล้ว บริษัทต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างจริงจังและรวดเร็ว รวมทั้งเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับ
4. บริษัทต้องกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียนที่กระทำการโดยสุจริต

33

14.หลักการที่ 7: นิติบุคคลต้องมีมาตรการในการสนับสนุนให้มีการรายงานการกระทำผิดหรือกรณีมีเหตุน่าสงสัย

“นิติบุคคลต้องสนับสนุนการรายงาน
การกระทำผิดและมีมาตรการคุ้มครอง
ผู้ร้องเรียนเพื่อสนับสนุนและสร้างความเชื่อมั่น
ให้มีการให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่”

34

**15.หลักการที่ 8: นิติบุคคลต้องทบทวนตรวจสอบและประเมินผล
มาตรการป้องกันการให้สินบนอย่างต่อเนื่อง**

แนวปฏิบัติที่บริษัทจะทราบถึงปัญหาในบริษัทที่ดีที่สุดคือข้อใด

1. วิธีการทบทวนตรวจสอบมาตรการการป้องกันการให้สินบนของบริษัท เช่น การพิจารณาผลการตรวจสอบบัญชีทั้งภายในและภายนอก การพิจารณาผลตอบรับจากการฝึกอบรมผู้แทนยา การให้ผู้แทนยาตอบแบบสอบถาม (feedback หรือ แบบสำรวจ 360 องศา)
2. การกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน เช่น บางบริษัทอาจกำหนดให้ฝ่ายตรวจสอบภายใน หรือฝ่ายกฎหมาย เป็นผู้รับผิดชอบ รวมทั้งอาจมีการให้มีการตั้งผู้ทบทวนตรวจสอบเฉพาะกิจ หรือผู้รับรองอิสระจากภายนอกในบางกรณี
3. เกณฑ์การประเมินอาจพิจารณาจากความเหมาะสม เช่น การใช้มาตรการดังกล่าวอาจมีค่าใช้จ่ายที่สูงและมีความซ้ำซ้อนกันในบางแง่มุม ดังนั้นไม่ต้องทำ
4. เมื่อได้ทำการตรวจสอบและประเมินมาตรการการป้องกันการให้สินบนแล้ว บริษัทต้องรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการบริษัทหรือบุคคลที่เทียบเท่า

35

**15.หลักการที่ 8: นิติบุคคลต้องทบทวนตรวจสอบและประเมินผล
มาตรการป้องกันการให้สินบนอย่างต่อเนื่อง**

นิติบุคคลอาจประสบกับความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ทำให้ความเสี่ยงต่อการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐนั้นเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นนิติบุคคลจึงควรจัดให้มีการตรวจสอบและประเมินผลมาตรการเป็นระยะเพื่อพิจารณาว่าจะต้องมีการปรับปรุงมาตรการป้องกันการให้สินบนที่มีอยู่หรือไม่ อย่างไร ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงในการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐของธุรกิจของตน

36

สรุป 8 หลักการที่เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคล

1. การป้องกันการให้สินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจากผู้บริหารระดับสูง
2. มีการประเมินความเสี่ยงในการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ
3. กรณีที่มีความเสี่ยงสูงในการให้สินบนต้องมีมาตรการที่มีรายละเอียดที่ชัดเจน
4. มาตรการต้องปรับใช้ในการดำเนินการของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับนิติบุคคล
5. ต้องมีระบบบัญชีที่ดี
6. ต้องมีแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการให้สินบน
7. ต้องมีมาตรการในการสนับสนุนให้มีการรายงานการกระทำผิดหรือกรณีมีเหตุน่าสงสัย
8. ต้องทบทวนตรวจสอบและประเมินผลมาตรการป้องกันการให้สินบน อย่างต่อเนื่อง

37

38

6 ธันวาคม 2562

“กระทรวงสาธารณสุขใสสะอาดร่วมต้านทุจริต”

ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วยนายแพทย์สุชน กาญจนพินาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข นำคณะผู้บริหาร บุคลากรกระทรวงสาธารณสุข ร่วมประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านการทุจริต “กระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต (MOPH Zero Tolerance)” เนื่องในวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล พร้อมมอบโล่เกียรติคุณให้กับ 14 หน่วยงานในสังกัดที่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับสูงมาก ในการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2562 ที่ กระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี

สำนักสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

☎ 0 2590 1311-2 📠 0 2591 8612-3 🌐 <http://pr.moph.go.th>

📘 fanmoph 🐦 pr_moph 📺 healthmoph 📺 moph channel

39

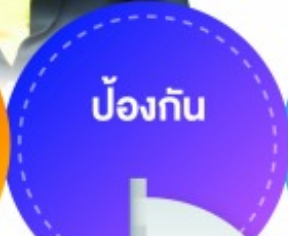

กระทรวงสาธารณสุข กำหนดมาตรการ **3 ป. 1 ค.** ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

**ปลุก/ปลุก
จิตสำนึก**

ปลุกจิตสำนึกและปลูกฝังวิถีชีวิต
แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม
โดยระบบคิดแบบ Digital Mindfulness
มีความอาย และไม่ทนต่อการทุจริต
สร้างพลังคุณธรรมจับกังต้อนสังคม

ป้องกัน

สร้างระบบคุณธรรม
และยกระดับความโปร่งใส
ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
และพึงพิง

ปราบปราม

ปรับปรุงกระบวนการเพื่อต่อต้านการทุจริต
และเปิดช่องทาง
กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำผิด
อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

เครือข่าย

สร้างกลไกภาคประชาชน (อสณ.)
ภาคประชาสังคมในการเฝ้าระวัง
แจ้งเบาะแสและสร้างความเข้มแข็ง
ของกลไกการตรวจสอบ
และเครือข่ายการบริหารงานที่ไม่โปร่งใส

40

แนวปฏิบัติเรื่องการรับของขวัญของ อสมท

41

กระทรวงวัฒนธรรม

NO GIFT POLICY

เปลี่ยนจากของขวัญเป็นคำอวยพร

